



Genomförande av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till en ny lag om erkännande av yrkeskvalifikationer och förslag till ändringar i åtta olika lagar.

Den nya lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer gäller reglerade yrken i Sverige och ersätter bestämmelser i ett antal författningar genom vilka Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer tidigare har genomförts för vissa reglerade yrken. Den nya lagen syftar också till att genomföra delar av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU av den 20 november 2013 om ändring av direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer och förordning (EU) nr 1024/2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden (IMI-förordningen). Den konsoliderade versionen av de båda direktiven benämns yrkeskvalifikationsdirektivet.

I de fall yrkeskvalifikationsdirektivet innehåller bestämmelser som endast avser ett yrke eller ett begränsat antal yrken bedöms sådana bestämmelser även fortsättningsvis genomföras i de författningar som gäller just dessa yrken. Regeringen föreslår ändringar i lagen (1974:191) om bevakningsföretag, socialtjänstlagen (2001:453), lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård, patientsäkerhetslagen (2010:659), skollagen (2010:800), taxitrafiklagen (2012:211) och lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Det föreslås även en ny sekretessbestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Utskottet föreslår att den nya lagen och lagändringarna ska träda i kraft den 15 april 2016, vilket är ett senare datum än vad regeringen har föreslagit.

Utskottet föreslår också en ändring i socialtjänstlagen av lagtekniska skäl.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena, bl.a. med hänvisning till EU-rätten och regeringens bedömningar.

I betänkandet finns två reservationer (SD, V).

Behandlade förslag

Proposition 2015/16:44 Genomförande av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet.

Två yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet.....	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund.....	6
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	8
Utskottets överväganden.....	9
Genomförande av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet.....	9
Tillfällig yrkesutövning.....	15
Reservationer.....	20
1. Genomförande av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet, punkt 1 (SD).....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
2. Tillfällig yrkesutövning, punkt 2 (V).....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Särskilda yttranden.....	22
Genomförande av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet, punkt 1 (V).....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	23
Propositionen.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Följdmotionerna.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	24
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag.....	51

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Genomförande av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om erkännande av yrkeskvalifikationer,
2. lag om ändring i lagen (1974:191) om bevakningsföretag,
3. lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453) med den ändringen att 3 kap. 3 a § får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3,
4. lag om ändring i lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård,
5. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
6. lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659),
7. lag om ändring i skollagen (2010:800),
8. lag om ändring i taxitrafiklagen (2012:211),
9. lag om ändring i lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

med den ändringen att lagarna ska träda i kraft den 15 april 2016.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2015/16:44 punkterna 1–9 och avslår motion

2015/16:3273 av Robert Stenkvist och Stefan Jakobsson (båda SD).

Reservation 1 (SD)

2. Tillfällig yrkesutövning

Riksdagen avslår motion

2015/16:3270 av Daniel Riazat m.fl. (V).

Reservation 2 (V)

Stockholm den 26 januari 2016

På utbildningsutskottets vägnar

Lena Hallengren

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lena Hallengren (S), Christer Nylander (L), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Stefan Jakobsson (SD), Håkan Bergman (S), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Jabar Amin (MP), Erik Bengtzboe (M), Gunilla Svantorp (S), Robert Stenkvist (SD), Daniel Riazat (V), Annika Eclund (KD), Lena Emilsson (S), Maria Stockhaus (M), Ida Drougge (M) och Hanif Bali (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utskottet regeringens proposition 2015/16:44 Genomförande av yrkeskvalifikationsdirektivet och två följdmotioner. En redovisning av förslagen i motionerna finns i bilaga 1. Regeringens förslag till lag om erkännande av yrkeskvalifikationer och förslag till ändringar i åtta olika lagar – lagen (1974:191) om bevakningsföretag, socialtjänstlagen (2001:453), lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård, patientsäkerhetslagen (2010:659), skollagen (2010:800), taxitrafiklagen (2012:211), lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) – finns i bilaga 2.

En särskild utredare har lämnat förslag till hur det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet ska genomföras i svensk rätt och förvaltning. Betänkandet Yrkeskvalifikationsdirektivet – ett samlat genomförande (SOU 2014:19) har remissbehandlats. En promemoria som tagits fram inom Regeringskansliet med förslag till ytterligare lagändringar om tillfällig yrkesutövning till följd av yrkeskvalifikationsdirektivet har remitterats (U2014/02885/UH).

Regeringen har begärt Lagrådets yttrande över lagförslagen. Lagrådets synpunkter behandlas och bemöts i propositionen. Bestämmelserna har i huvudsak utformats enligt Lagrådets förslag.

Under ärendets beredning har utskottet uppmärksammat att regeringen i proposition 2015/16:43 Stödboende – en ny placeringsform för barn och unga föreslog en ändring i 3 kap. 3 a § socialtjänstlagen (2001:453) som trädde i kraft den 1 januari 2016 och publicerades i SFS 2015:982 (prop. 2015/16:43, bet. 2015/16:SoU5, rskr. 2015/16:101). Ändringen innebar att ordet ”ungdom” ersattes av ordet ”unga” i paragrafens första respektive andra stycke. Denna ändring saknas i det nu aktuella förslaget. Utskottet föreslår därför att denna ändring nu införs. Utskottets förslag till en sådan ändring finns i bilaga 3.

Under ärendets beredning har Regeringskansliet också informerat utskottet om att visst författningsarbete återstår innan den nya lagen och lagändringarna bör träda i kraft, och utskottet föreslår därför att ikraftträdandet av samtliga lagförslag senareläggs till den 15 april 2016.

Tidigare behandling i riksdagen av förslag till ändringsdirektiv

Europeiska kommissionen samlade under hösten 2010 och våren 2011 in synpunkter på yrkeskvalifikationsdirektivet och presenterade i juni 2011 en s.k. grönbok om modernisering av direktivet (KOM(2011) 367). Med anledning av grönboken överlämnade regeringen i juli 2011 en faktapromemoria till riksdagen (2010/11:FPM135). Utbildningsutskottet

justerade den 22 september 2011 sitt utlåtande 2011/12:UbU3 över grönboken om en modernisering av yrkeskvalifikationsdirektivet. Utskottet framhöll då bl.a. att det såg positivt på en modernisering av direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer.

Kommissionen presenterade i december 2011 ett förslag till ändring av yrkeskvalifikationsdirektivet. Med anledning av detta överlämnade regeringen den 23 januari 2012 ytterligare en faktapromemoria till riksdagen (2011/12:FPM94). Utbildningsutskottet subsidiaritetsprövade den 31 januari 2012 ett EU-förslag om modernisering av yrkeskvalifikationsdirektivet (KOM(2011) 833). Utskottet ansåg att förslaget inte stred mot subsidiaritetsprincipen.

Yrkeskvalifikationsdirektivet omförhandlades under 2012 och 2013. Utbildningsutskottet hade tre överläggningar med regeringen om direktivet (den 20 mars 2012, den 22 maj 2012 och den 27 november 2012). I samtliga fall fanns majoritet för regeringens ståndpunkt. Regeringskansliet informerade utskottet om direktivet den 19 september 2013.

Vid EU-nämndens sammanträde den 25 maj 2012 konstaterade ordföranden att det fanns stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna (EUN prot. 2011/12:36). Regeringen informerade om förhandlingarna vid EU-nämndens sammanträde den 7 december 2012 (EUN prot. 2012/13:14).

Ett ändringsdirektiv som moderniserar det ursprungliga direktivet antogs i december 2013 – Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU av den 20 november 2013 om ändring av direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer och förordning (EU) nr 1024/2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden (IMI-förordningen).

Bakgrund

Enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) är ett av unionens mål att avskaffa hindren för fri rörlighet för personer och tjänster mellan medlemsstaterna. För medlemsstaternas medborgare innebär detta bl.a. rätt att utöva ett yrke, som egenföretagare eller som anställd, i en annan medlemsstat än den där de har skaffat sig sina yrkeskvalifikationer.

I artikel 53.1 i EUF-fördraget föreskrivs att direktiv ska utfärdas som syftar till ömsesidigt erkännande av examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis. I enlighet med detta har ett stort antal direktiv antagits under de senaste 40 åren. Flertalet av dessa direktiv ersattes 2005 av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, det s.k. yrkeskvalifikationsdirektivet. Direktivet genomfördes i svensk rätt genom justeringar i befintlig reglering i de författningar som rör respektive yrke.

Syftet med yrkeskvalifikationsdirektivet är att underlätta för dem som vill utöva ett s.k. reglerat yrke i ett annat land än sitt hemland inom EU. Med

reglerat yrke menas i korthet att det ställs krav på t.ex. en viss utbildning eller viss yrkeserfarenhet för att få utöva yrket. Direktivet gäller för alla EU-medborgare och omfattar både egenföretagare och anställda som vill utöva ett reglerat yrke i en annan medlemsstat än den där de har förvärvat sina yrkeskvalifikationer. Direktivet innehåller alltså regler för hur yrkeskvalifikationer som förvärvats i ett land inom EU ska erkännas i ett annat. Direktivet föreskriver dels ett automatiskt erkännande av behörighetsbevis för ett begränsat antal yrken inom framför allt hälso- och sjukvården som utgår från harmoniserade minimikrav för utbildningen, dels en generell ordning för erkännande av behörighetsbevis för andra yrken. I direktivet finns också en ordning för tillfällig utövning av ett reglerat yrke.

I Sverige finns de flesta reglerade yrkena inom hälso- och sjukvården. Generellt sett är betydligt färre yrken reglerade i Sverige än i de flesta andra medlemsstater. Den som har en utländsk yrkeskvalifikation och vill arbeta inom ett yrke som är reglerat i Sverige ska ansöka om rätt att utöva yrket hos den myndighet som är s.k. behörig myndighet för yrket (t.ex. Socialstyrelsen för yrken inom hälso- och sjukvården, Skolverket för läraryrket och Fastighetsmäklarinspektionen för fastighetsmäklaryrket). I samtliga medlemsstater finns det en s.k. kontaktpunkt som ger information om direktivet och hänvisar till rätt behörig myndighet. I Sverige har Universitets- och högskolerådet utsetts till kontaktpunkt.

Förhållandet till tjänstedirektivet

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, det s.k. tjänstedirektivet, antogs året efter yrkeskvalifikationsdirektivet. Syftet med direktivet är att stimulera tjänstesektorn genom att förenkla etablering och fri rörlighet inom EES och stärka tjänstemottagarnas intressen. Direktivet genomfördes genom lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden som bl.a. innehåller bestämmelser om förfarandet vid tillståndsprövning.

När det gäller reglerade yrken enligt yrkeskvalifikationsdirektivet regleras själva erkännandet av yrkeskvalifikationer, som oftast är en del av tillståndsförfarandet, av yrkeskvalifikationsdirektivets regler. Övriga delar av tillståndsförfarandet omfattas av tjänstedirektivets regler. Exempelvis krävs det för att registreras som fastighetsmäklare att den sökande inte är underårig, försatt i konkurs m.m., har viss försäkring för skadeståndsskyldighet, har tillfredsställande utbildning, har för avsikt att vara yrkesverksam som fastighetsmäklare samt är redbar och i övrigt lämplig som fastighetsmäklare (6 § fastighetsmäklarlagen, 2011:666). Av dessa villkor är det endast kravet på tillfredsställande utbildning som omfattas av yrkeskvalifikationsdirektivets bestämmelser. Övriga villkor och själva tillståndsförfarandet när det gäller dessa villkor ska prövas enligt tjänstedirektivet.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen en ny generell lag om erkännande av yrkeskvalifikationer som gäller reglerade yrken i Sverige. Den nya lagen ersätter bestämmelser i ett antal författningar genom vilka Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer tidigare har genomförts för vissa reglerade yrken. Den nya lagen syftar också till att genomföra delar av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU av den 20 november 2013 om ändring av direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer och förordning (EU) nr 1024/2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden (IMI-förordningen). Den konsoliderade versionen av de båda direktiven benämns yrkeskvalifikationsdirektivet.

I de fall yrkeskvalifikationsdirektivet innehåller bestämmelser som endast avser ett yrke eller ett begränsat antal yrken bedöms sådana bestämmelser även fortsättningsvis genomföras i de författningar som gäller just dessa yrken. Regeringen föreslår ändringar i lagen (1974:191) om bevakningsföretag, socialtjänstlagen (2001:453), lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård, patientsäkerhetslagen (2010:659), skollagen (2010:800), taxitrafiklagen (2012:211) och lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Det föreslås även en ny sekretessbestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Regeringen föreslår i propositionen att den nya lagen och lagändringarna ska träda i kraft den 18 januari 2016.

Utskottets överväganden

Genomförande av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar en ny lag, lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer, och lagar om ändring i åtta olika lagar. Därigenom införlivas det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet i svensk rätt. Den nya lagen är en sektorsövergripande, horisontell författning som genomför de artiklar i direktivet som är av generell karaktär. Vissa av artiklarna är nya, andra finns sedan tidigare och har tidigare införlivats i de författningar som rör respektive yrke, dvs. sektorsspecifika författningar. Det medför vissa följdändringar i sju sektorsspecifika lagar. En ny bestämmelse införs också i offentlighets- och sekretesslagen. Den nya lagen och lagändringarna ska träda i kraft den 15 april 2016. Riksdagen avslår en motion om avslag på propositionen.

Jämför reservation 1 (SD) och särskilt yttrande (V).

Propositionen

En ny lag om erkännande av yrkeskvalifikationer

Unionslagstiftningen om erkännande av yrkeskvalifikationer har hittills genomförts i svensk rätt genom sektorsspecifika författningar, dvs. i de författningar som rör respektive yrke. Det finns alltså ingen horisontell nationell reglering, dvs. ingen övergripande generell reglering som gäller samtliga reglerade yrken. Denna omständighet är sannolikt en naturlig följd av att harmoniseringen av erkännandet av yrkeskvalifikationer har skett gradvis genom genomförandet av ett stort antal sektorsspecifika rättsakter sedan 1992, när Sverige undertecknade EES-avtalet. När det ursprungliga yrkeskvalifikationsdirektivet antogs 2005 fanns det således redan reglering i respektive sektorsförfattning på plats i svensk rätt. Det generella direktivet kunde därför i stora stycken genomföras genom justeringar i denna sektorsreglering.

För att säkerställa ett korrekt och enhetligt genomförande anser regeringen att denna regleringsteknik nu bör överges i fråga om direktivets generella bestämmelser. De delar av direktivet som är av generell karaktär och inte endast tar sikte på en viss sektor bör därför genomföras genom en sektorsövergripande, horisontell författning. Regeringen föreslår därför en ny lag, lagen (2015:000) om erkännande av yrkeskvalifikationer. Nedan följer en

genomgång av den nya lagens bestämmelser om tillfällig yrkesutövning i Sverige, etablering i Sverige, yrkespraktik och Europeiskt yrkeskort.¹

Eftersom ändringsdirektivet innehåller dels nya artiklar, dels artiklar som finns sedan tidigare direktiv innehåller den nya lagen såväl nya som tidigare bestämmelser. Till exempel infördes artiklarna om tillfällig yrkesutövning redan genom 2005 års direktiv (6 och 7 § i den nya lagen). När det gäller tillfällig yrkesutövning i Sverige finns det redan bestämmelser om förhandsunderrättelse, förhandskontroll, tillsyn och disciplinåtgärder i de författningar där utövandet av yrket regleras i dag. Frågan om tillfällig yrkesutövning behandlas närmare i nästa avsnitt.

Artiklarna om etablering finns sedan länge och rör den generella ordningen för erkännande av yrkeskvalifikationer (9–11 § i den nya lagen) respektive automatiskt erkännande av yrkeserfarenhet vid samordnade krav på yrkeserfarenhet (12 § i den nya lagen) och automatiskt erkännande av yrkeskvalifikationer vid samordnade krav på utbildning (13 och 14 § i den nya lagen). En nyhet som införs genom ändringsdirektivet är automatiskt erkännande vid gemensamma utbildningsprinciper som har fastställts i en delegerad akt (15 och 16 § i den nya lagen).²

Bestämmelserna om språkkunskaper finns sedan tidigare men har förtydligats genom ändringsdirektivet (17 § i den nya lagen). De ändringar som har införts klargör att nationella krav på språkkunskaper inte får påverka rätten till erkännande av yrkeskvalifikationer. Detta innebär bl.a. att en språkkontroll inte får göras under pågående handläggning av ett ärende om erkännande av yrkeskvalifikationer, utan först efter det att beslut om erkännande har fattats. I vissa fall kan dock språkkunskaper utgöra yrkeskvalifikationer, t.ex. för yrkena tolkar och lärare i ämnet svenska. I sådana fall bör språkkunskaperna kontrolleras inom ramen för den prövning som görs vid erkännande av yrkeskvalifikationer. Detta framgår även av den nya lagen.

Krav på språkkunskaper ska vara anpassade och proportionerliga i förhållande till det faktiska behov av sådana kunskaper som finns inom respektive yrke. Av den nya lagens bestämmelse om språkkontroller framgår det också att allvarliga och konkreta tvivel om språkkunskaper ska avse nödvändiga språkkunskaper. Enligt huvudregeln får språkkontroller endast utföras om det finns allvarliga och konkreta tvivel på språkkunskaper i det enskilda fallet. Direktivet ger emellertid medlemsstaterna en möjlighet att införa regelmässiga språkkontroller, dvs. kontroller även i fall när det inte finns allvarliga och konkreta tvivel, när det gäller yrken som har konsekvenser för patientsäkerheten. Regeringen anser att det finns skäl som talar för att Sverige ska använda sig av denna möjlighet och överväger frågan. Eftersom sådana språkkontroller inte får införas för samtliga yrken utan bara för yrken

¹ Övriga bestämmelser rör bl.a. lagens syfte och tillämpningsområde, sekretess och bemyndiganden (se regeringens lagförslag i bilaga 2).

² Delegerade akter infördes genom Lissabonfördraget. Det är rättsakter som Europaparlamentet och ministerrådet har delegerat till EU-kommissionen att besluta om. Delegerade akter används för att ändra eller komplettera delar av en rättsakt, t.ex. ett direktiv.

inom en viss sektor bör kontrollerna inte regleras i den nya generella lagen. Ett sådant eventuellt undantag från huvudregeln om kontroller vid allvarliga och konkreta tvivel på kunskaper i det svenska språket bör i stället regleras genom föreskrifter i sektorslagstiftningen som antas med stöd av det bemyndigande som finns i den nya lagen (21 §).

Ytterligare en nyhet som införs genom ändringsdirektivet är erkännande av yrkespraktik (18 § i den nya lagen). Erkännande av yrkespraktik kommer enligt regeringen endast att aktualiseras för ett begränsat antal yrken, och bland dessa yrken kommer kraven på hur yrkespraktiken ska vara utformad att variera. Regeringen anser därför att de förutsättningar som yrkespraktiken ska uppfylla bör anges i sektorsspecifika författningar och inte i den generella lagen eller förordningen.

Det europeiska yrkeskortet är en annan nyhet på området som införs genom ändringsdirektivet (19 § i den nya lagen). Yrkeskortet är ett elektroniskt bevis som styrker att innehavaren antingen uppfyller alla villkor för att tillfälligt tillhandahålla tjänster i en mottagande medlemsstat, eller att innehavarens yrkeskvalifikationer erkänts för etablering i en mottagande medlemsstat. Till skillnad från den sedvanliga erkännandeprocessen görs ansökan om yrkeskort som regel hos den behöriga myndigheten för yrket i den yrkesverksammas etableringsstat, som kontrollerar att ansökan är komplett och att intygen är äkta. Ett giltigt yrkeskort har samma verkan som ett erkännande av yrkeskvalifikationer enligt sedvanlig ordning. De som i svensk lagstiftning ges rätt att ansöka om yrkeskort är personer som är etablerade i Sverige eller som har förvärvat yrkeskvalifikationer här i landet. Eftersom möjligheten att ansöka om yrkeskort enligt direktivet förutsätter att kommissionen har antagit en genomförandeakt som omfattar yrket förutsätter också den rätt att ansöka om yrkeskort som anges i den nya lagen att en genomförandeakt har antagits för yrket i fråga.³ Vidare får enligt den nya lagen regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, genom ett bemyndigande möjlighet att utfärda ytterligare föreskrifter om ett europeiskt yrkeskort i enlighet med yrkeskvalifikationsdirektivet och de genomförandeakter som Europeiska kommissionen antar om yrkeskortet.⁴

Enligt direktivet ska de yrkesgrupper för vilka yrkeskort kan införas uppfylla följande kriterier:

- Det ska finnas betydande rörlighet eller potential för betydande rörlighet för yrket i fråga.
- De berörda aktörerna ska ha uttryckt tillräckligt intresse.

³ Genomförandeakter kan krävas för att genomföra bindande rättsakter, t.ex. ett direktiv. EU-kommissionen får i uppgift av ministerrådet och Europaparlamentet att bestämma villkoren för genomförandet för medlemsstaterna i en sådan akt.

⁴ Av propositionen framgår det att regeringen avser att genomföra ett antal av utredningens förslag, exempelvis det närmare förfarandet kring yrkeskortet, på förordningsnivå (prop. 2015/16:44 s. 112). Utredningen om genomförande av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet gjorde t.ex. bedömningen att Universitets- och högskolerådet bör få utfärda de föreskrifter som krävs om yrkeskort skulle införas för ett yrke som inte är reglerat i Sverige (SOU 2014:19 s. 380).

- Det yrke eller den utbildning som utformats för ett visst yrke ska vara reglerat i ett stort antal medlemsstater.

Kommissionen har utifrån dessa kriterier föreslagit att yrkeskortet införs för ett antal yrkesgrupper. Det har resulterat i antagandet av en genomförandeakt som fastslår att yrkena sjuksköterska, apotekare, fysioterapeut/sjukgymnast, bergsguide och fastighetsmäklare kommer att omfattas av yrkeskortet i ett första skede.

Följändringar i befintliga lagar

Införandet av en horisontell lag om erkännande av yrkeskvalifikationer, liksom den horisontella förordning som regeringen avser att besluta om, medför vissa följändringar i sektorsförfattningar. I propositionen föreslår regeringen därför ändringar i lagen (1974:191) om bevakningsföretag, socialtjänstlagen (2001:453), lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård, patientsäkerhetslagen (2010:659) och lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Utredningen om genomförande av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet (SOU 2014:19) anser att den nuvarande regleringen av taxiföraryrket uppfyller definitionen av reglerat yrke i direktivet. Regeringen delar utredningens uppfattning och föreslår därför även ändringar i taxitrafiklagen (2012:211).

Genom ändringsdirektivet införs en ny varningsmekanism för beslut som begränsar en yrkesutövars rätt att utöva yrket inom vissa sektorer eller förbjuder honom eller henne att utöva yrket inom vissa sektorer. Nya bestämmelser införs därför i patientsäkerhetslagen, skollagen (2010:800) och lagen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård.

Det ska införas en ny bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) om att sekretess ska gälla för en uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden som hänför sig till ett ärende enligt den nya lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer.

Lagrådet

Lagrådet har haft synpunkter på bl.a. författningsstrukturen. Lagrådet har ansett att den nuvarande strukturen med enbart sektorsvis reglering är tydligare än den nya föreslagna strukturen och att tekniken med parallella regelverk gör regleringen svåröverskådlig och i vissa fall motsägelsefull. Regeringen har ansett att fördelarna med en horisontell reglering väger tyngre än de nackdelar som Lagrådet har uppmärksammat och att direktivet därmed bör genomföras i enlighet med den struktur som föreslås i lagrådsremissen. Regeringen avser dock att följa hur den nya strukturen kommer att fungera i praktiken och vid behov återkomma i frågan.

Lagrådet har även haft synpunkter på bemyndigandet i den nya lagen. Lagrådet har ifrågasatt om det är lämpligt att det i de författningar som rör respektive yrke kommer att utfärdas föreskrifter med stöd av bemyndigandet i den nya lagen, och inte med stöd av bemyndiganden i dessa författningar. När det gäller regleringen av föreskriftsrätten är det regeringens uppfattning att det är bemyndigandet i den horisontella lagen som ska användas när föreskrifter utfärdas i de frågor som omfattas av lagen och som därmed genomför yrkeskvalifikationsdirektivet. Regeringen har inte sett det som problematiskt att de föreskrifter som utfärdas med stöd av bemyndigandet i den horisontella lagen kan placeras i olika förordningar. Mot bakgrund av Lagrådets synpunkter har regeringen dock justerat de bemyndiganden i de författningar som rör olika yrken som behandlas i denna proposition så att det tydligare framgår att föreskrifter i frågor som rör yrkeskvalifikationsdirektivet utfärdas med stöd av bemyndigandet i den nya lagen. Regeringen bedömer det inte som möjligt att inom ramen för den nu aktuella propositionen även inventera all sektorslagstiftning för att identifiera eventuella ytterligare bemyndiganden som skulle kunna användas för att utfärda föreskrifter i samma frågor som bemyndigandet i den horisontella lagen. Regeringen avser dock att följa hur ordningen med det nya bemyndigandet kommer att fungera i praktiken och vid behov återkomma om behovet av att justera eventuella ytterligare bemyndiganden.

Motionen

I motion 2015/16:3273 av Robert Stenkvist och Stefan Jakobsson (båda SD) föreslår motionärerna att riksdagen ska avslå propositionen. Motionärerna menar att direktivet är ett tvingande rörlighetsdirektiv. Vidare anser motionärerna att det finns stora tveksamheter när det gäller de kontroller av språkkunskaper som aviseras. Motionärerna påpekar att kontrollerna bara får utföras när annan prövning redan har gjorts och att regelbundna språktester ska få utföras när patientsäkerhet är relevant. Hur kontrollerna ska utföras och vilka krav de ska innehålla är enligt motionärerna inte klart uttalat. Enligt motionärerna framgår det av direktivet att ett yrkeskort kommer att utfärdas om inte den aktuella myndigheten hinner behandla ett ärende inom utsatt tid. Motionärerna anser att det är ett märkligt förfarande.

Motionärerna konstaterar att Lagrådet har riktat skarp kritik mot regeringens förslag när det gäller vissa lagkollisioner samt otydligheter och tveksamheter när det gäller normeringsmakten och på vilken grund föreskriftsrätten vilar. Regeringen har inte heller gjort någon fullständig inventering av befintliga bemyndiganden för varje reglerat yrke, som Lagrådet efterfrågade.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis kan utskottet konstatera att ett av Europeiska unionens mål är att avskaffa hindren för fri rörlighet för personer och tjänster mellan medlemsstaterna. Den inre marknaden med fri rörlighet för varor, tjänster, personer och kapital är en grundbult i EU-samarbetet. För medlemsstaternas medborgare innebär detta bl.a. rätt att utöva ett yrke, som egenföretagare eller som anställd, i en annan medlemsstat än den där de har skaffat sig sina yrkeskvalifikationer. Syftet med yrkeskvalifikationsdirektivet är att underlätta för dem som vill utöva ett s.k. reglerat yrke i ett annat land än sitt hemland inom EU. Yrkeskvalifikationsdirektivet ökar på så vis möjligheterna till fri rörlighet över nationsgränserna och är därmed en viktig del av den inre marknaden. Utskottet ser liksom regeringen positivt på intentionerna med yrkeskvalifikationsdirektivet och de ansträngningar som görs för att underlätta rörligheten för personer och tjänster inom EU. I förlängningen kan yrkeskvalifikationsdirektivet bidra till ökad sysselsättning och tillväxt inom EU.

Vidare kan utskottet konstatera att medlemsstaterna är skyldiga att omsätta unionsrätt som antagits i form av ett direktiv till nationell rätt. Det ursprungliga yrkeskvalifikationsdirektivet, direktiv 2005/36/EG, införlivades t.ex. i svensk rätt genom justeringar i de författningar där utövandet av respektive yrke regleras. Utskottet kan också konstatera att de nationella parlamenten har en roll i EU. Genomförandet av det nu aktuella direktivet har föregåtts av en process där utskottet först har behandlat kommissionens grönbok i ett utlåtande, därefter har utskottet subsidiaritetsprövat kommissionens lagförslag och slutligen har utskottet överlagt med regeringen när direktivet förhandlades.

När det gäller frågan om kontroll av språkkunskaper, som motionärerna lyfter, kan utskottet konstatera att bestämmelserna om språkkunskaper inte är nya utan infördes genom det ursprungliga yrkeskvalifikationsdirektivet. Utskottet anser att det är bra att dessa bestämmelser nu har förtydligats i flera avseenden. Motionärerna saknar en beskrivning av de regelmässiga språkkontrollerna. Utskottet noterar att regeringen överväger möjligheten att införa sådana kontroller för vissa yrken och att dessa i sådana fall enligt regeringen kommer att föreskrivas i de författningar där utövandet av yrket regleras och inte i den nya generella lagen. Utskottet konstaterar att det därmed inte finns skäl att behandla frågan ingående i den nu aktuella propositionen. I sammanhanget vill utskottet också understryka att varken direktivet eller den nya lagen ger några rättigheter i fråga om att bli anställd.

Motionärerna lyfter också frågan om ett europeiskt yrkeskort. Utskottet kan konstatera att det är en nyhet som införs genom det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet. För att yrkeskortet ska införas för en yrkesgrupp ska vissa kriterier vara uppfyllda. I dagsläget omfattas fem yrken av yrkeskortet. Yrkeskortet utfärdas som regel i det land där yrkesutövaren är etablerad och har samma verkan som ett erkännande av yrkeskvalifikationer enligt sedvanlig ordning. Yrkeskortet är ett alternativt sätt att få sina

yrkeskvalifikationer erkända i ett annat land. Det finns alltså inte någon uttrycklig bestämmelse som reglerar att ett yrkeskort ska utfärdas när den behöriga myndigheten inte hinner behandla ett ärende inom utsatt tid.

Slutligen lyfter motionärerna fram Lagrådets synpunkter på bl.a. den nya författningsstruktur som regeringen föreslår och utformningen av bemyndiganden. Utskottet kan här konstatera att regeringen har tillmötesgått Lagrådets synpunkter i vissa delar och att regeringen i övriga delar har redovisat sina bedömningar och överväganden. Utskottet noterar att regeringen avser att vid behov återkomma om såväl den nya strukturen som eventuella justeringar av bemyndiganden.

Lagteknisk samordning med proposition 2015/16:43

Regeringen föreslår en ändring i 3 kap. 3 a § socialtjänstlagen (2001:453). Under ärendets beredning har utskottet uppmärksammat att regeringen i proposition 2015/16:43 Stödboende – en ny placeringsform för barn och unga föreslog en ändring i denna paragraf som trädde i kraft den 1 januari 2016 och publicerades i SFS 2015:982 (prop. 2015/16:43, bet. 2015/16:SoU5, rskr. 2015/16:101). Ändringen innebar att ordet ”ungdom” ersattes av ordet ”unga” i paragrafens första respektive andra stycke. Denna ändring saknas i det nu aktuella förslaget. Utskottet föreslår därför att denna ändring nu införs. Utskottets förslag till en sådan ändring finns i bilaga 3.

Senare ikraftträdande

Under ärendets beredning har Regeringskansliet också informerat utskottet om att visst författningsarbete återstår innan den nya lagen och lagändringarna bör träda i kraft, och utskottet föreslår därför att ikraftträdandet av samtliga lagförslag senareläggs till den 15 april 2016.

Sammanfattande ställningstagande

Med hänvisning till det som anförs ovan avstyrker utskottet motion 2015/16:3273 (SD). Utskottet tillstyrker därmed proposition 2015/16:44 med den ändringen att 3 kap. 3 a § socialtjänstlagen (2001:453) får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3 och att lagarna träder i kraft den 15 april 2016.

Tillfällig yrkesutövning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att förtydliga regelverket om tillfällig yrkesutövning.

Jämför reservation 2 (V).

Propositionen

Regeringen kan konstatera att det följer av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och EU-domstolens praxis att det inom EU-rätten görs en åtskillnad mellan tillfälligt tillhandahållande av tjänster och den s.k. etableringsfriheten. Generellt sett har medlemsstaterna större möjlighet att ställa krav på företag från andra länder om de avser att etablera sig än vad som är fallet om de endast tillfälligt avser att erbjuda sina tjänster. Denna åtskillnad återspeglas även i yrkeskvalifikationsdirektivet. Grundregeln i direktivet är alltså att medlemsstaterna vid etablering kan kräva ett nationellt godkännande av yrkesutövaren, medan det vid tillfällig yrkesutövning endast krävs att yrkesutövaren lagligen utövar samma yrke i sitt ursprungsland. Direktivet ger alltså inte möjlighet att kräva att utländska yrkesutövare som tillfälligt utövar sitt yrke i Sverige ska ha en svensk legitimation eller liknande.

Artiklarna 5–9 om tillfällig yrkesutövning infördes genom det ursprungliga yrkeskvalifikationsdirektivet från 2005. Artiklarna 5 och 6 ger aktiva yrkesutövare, både egenföretagare och anställda, en vidsträckt rätt att tillfälligt utöva sina yrken inom en annan stats territorium utan hinder av de krav på yrkeskvalifikation som den staten annars ställer för utövande av yrket. Denna rätt gäller under förutsättning att yrkesutövaren är lagligen etablerad i en annan stat inom EES eller i Schweiz och därmed utövar samma reglerade yrke i den staten. Rätten gäller även om yrket inte är reglerat i etableringsstaten, men då förutsätts att yrkesutövaren har utövat yrket under minst ett år (tidigare två år enligt det ursprungliga direktivet) i en eller flera andra stater inom EES eller i Schweiz under de senaste tio åren eller att utbildningen för yrket är reglerad.

Artikel 7 i direktivet ger emellertid staterna möjlighet att kräva att en yrkesutövare som har för avsikt att utnyttja rätten till tillfällig yrkesutövning ska underrätta den behöriga myndigheten i den mottagande staten. När det gäller yrken som har konsekvenser för folkhälsa eller säkerhet får den behöriga myndigheten dessutom göra en förhandskontroll av yrkesutövarens yrkeskvalifikation. Det gäller däremot inte de yrken som omfattas av ordningen för automatiskt erkännande på grundval av samordning av minimikraven för utbildning, dvs. läkare, specialistläkare, sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård, tandläkare, specialisttandläkare, veterinär, barnmorska, apotekare och arkitekt.

EU-domstolen har i ett flertal fall uttalat sig i frågan om vilka faktorer som ska bedömas när man måste avgöra om fördragets regler om frihet att tillhandahålla tjänster eller reglerna om den fria etableringsrätten ska tillämpas. Bestämmelsen i artikel 5.2 i yrkeskvalifikationsdirektivet kodifierar delar av denna praxis (se dom Reinhard Gebhard mot Consiglio dell'Ordine degli Avvocati e Procuratori di Milano, C-55/94, EU:C:1995:411, punkt 27). Enligt artikel 5.2 ska direktivets regler om tillhandahållande av tjänster endast tillämpas om tjänstetillhandahållaren tillfälligt och temporärt utövar yrket i den mottagande medlemsstaten. Huruvida tillhandahållandet av tjänsten är temporärt och tillfälligt ska, enligt den aktuella artikeln, bedömas från fall till

fall, i synnerhet på grundval av tjänstens varaktighet, frekvens, periodicitet och kontinuitet.

När det gäller befintlig praxis i fråga om fri rörlighet för tjänster och företagsetablering konstaterar regeringen att det inte är självklart i vilken utsträckning den är tillämplig på de förhållanden som regleras genom yrkeskvalifikationsdirektivet. Direktivet är tillämpligt på yrkesutövare som vill utöva ett yrke som anställda eller som egenföretagare medan fördragets regler om fri rörlighet för tjänster och etablering endast är tillämpliga på företag och inte på enskilda som får lön som anställda i mottagarlandet (se dom Petersen mot Finanzamt Ludwigshafen, C-544/11, EU:C:2013:124, punkt 31 samt dom Ritter-Coulais mot Finanzamt Germersheim, C-152/03, EU:C:2006:123, punkt 19). För de senare är det fördragets regler om fri rörlighet för arbetstagare som är tillämpliga. Av detta följer att det i EU-domstolens praxis i fråga om fri rörlighet för tjänster och etablering saknas domar som kan ge ledning när det gäller att avgöra om en person som är anställd i annat land ska anses erbjuda en tjänst eller ska anses ha etablerat sig. Än så länge har, såvitt regeringen känner till, EU-domstolen inte heller uttalat sig om hur yrkeskvalifikationsdirektivet ska tolkas i detta avseende. I avsaknad av sådana uttalanden är det regeringens uppfattning att det är EU-domstolens praxis i fråga om fri rörlighet för tjänster och företagsetablering som bör vara vägledande även vid bedömningen av om en enskild yrkesutövare som är anställd i Sverige inom ramen för yrkeskvalifikationsdirektivets bestämmelser ska anses tillfälligt utföra tjänster eller anses vara etablerad. Skälet för detta är att det är denna praxis som varit vägledande vid utformningen av artikel 5 i yrkeskvalifikationsdirektivet.

Regeringen konstaterar också att EU-domstolens praxis i fråga om fri rörlighet för tjänster och etablering inte alltid kan appliceras på ett anställningsförhållande. Enligt regeringen finns det t.ex. inget rättsfall som berör längden på ett anställningskontrakt eller vilken betydelse som ska läggas vid att det rör sig om en praktiktjänst, tillfällig anställning eller tillsvidareanställning.

EU-domstolen har även konstaterat att bestämmelserna i fördraget inte ger någon ledning när det gäller att rent abstrakt bestämma efter vilken tid eller med vilken frekvens som tillhandahållandet av en tjänst eller en viss typ av tjänster i en annan medlemsstat inte längre kan anses som tillhandahållandet av en tjänst (dom Schnitzer, C-215/01, EU:C:2003:662, punkt 31). Begreppet tjänster i fördragets mening kan till och med omfatta tjänster som tillhandahålls under flera år (samma dom, punkt 30). Dessutom har domstolen konstaterat att längden på perioden under vilken en tjänst tillhandahålls i ett annat land inte i sig kan vara avgörande för att fastställa om det är fördragets regler om fri rörlighet för tjänster eller etablering som ska tillämpas (se dom Kommissionen mot Portugal, C-171/02, EU:C:2004:270, punkt 27). I linje med dessa avgöranden följer dessutom uttryckligen av artikel 5.2 andra stycket i yrkeskvalifikationsdirektivet att bedömningen av om tillhandahållandet av tjänsten är temporärt och tillfälligt ska göras från fall till fall. Enligt regeringen

är det därför inte möjligt att tillmötesgå önskemål om fastställande av en gräns mellan tillfällig yrkesutövning och etablering.

Enligt regeringen finns det däremot anledning att beröra delar av EU-domstolens praxis som kan vara vägledande för beslut i enskilda fall. Till att börja med står det klart att i de fall en medborgare från ett annat land stadigvarande bosätter sig i Sverige för att tillhandahålla tjänster där under en obestämd tidsperiod är fördragets regler om fri rörlighet för tjänster inte tillämpliga (se dom Udo Steymann mot Staatssecretaris van Justitie, C-196/87, EU:C:1988:475, punkt 17). Enligt regeringens uppfattning skulle en tolkning av fallet rimligen kunna innebära att yrkesutövare som får en tillsvidareanställning i Sverige ska anses ha etablerat sig i landet.

Motsatsvis bör enligt regeringen en rimlig utgångspunkt vara att en yrkesutövare med en tidsbegränsad anställning ska anses tillfälligt utöva sitt yrke. Det förekommer dock på varandra följande tidsbegränsade anställningar under lång tid hos en och samma arbetsgivare, vilket får tas i beaktande i enskilda fall. När det gäller yrkesutövare som hyrs ut av bemanningsföretag som är etablerade i andra länder har EU-domstolen fastställt att det rör sig om tjänster i fördragets mening (se dom Webb, C-279/80, EU:C:1981:314, punkt 9). När det gäller bemanningsföretag avser regeringen att särskilt följa utvecklingen av EU-domstolens praxis. Även i övriga situationer blir det enligt regeringen slutligen EU-domstolen som i sin uttolkning av EU-rätten får ge ledning i fråga om vad som är tillfällig yrkesutövning respektive etablering.

Sammanfattningsvis konstaterar regeringen att det inte entydigt går att dra en gräns mellan tillfällig yrkesutövning och etablering. Det finns därför skäl att noga följa den framtida tillämpningen av yrkeskvalifikationsdirektivets bestämmelser om tillfällig yrkesutövning.

Motionen

I kommittémotion 2015/16:3270 av Daniel Riazat m.fl. (V) vill motionärerna att lagstiftningen om tillfällig yrkesutövning ska förtydligas så att utövande utöver en tid på tre månader alltid ska betraktas som en etablering och inte som en tillfällig yrkesutövning. Motionärerna hänvisar till att flera remissinstanser har efterlyst klargöranden om vad som ska räknas som tillfällig yrkesutövning så att det inte blir fråga om en faktisk etablering. Vårdförbundet och Svensk sjuksköterskeförening har t.ex. föreslagit en tidsgräns på tre månader.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att artiklarna 5–9 om tillfällig yrkesutövning infördes genom det ursprungliga yrkeskvalifikationsdirektivet från 2005. Frågan om var gränsen mellan tillfällig yrkesutövning och etablering ska dras är således inte ny. Motionärerna vill att en tidsgräns på tre månader ska införas i den nya lag som föreslås. Regeringen pekar på att det av yrkeskvalifikationsdirektivet uttryckligen följer att bedömningen av om tillhandahållandet av tjänsten är

temporärt och tillfälligt ska göras från fall till fall (artikel 5.2 andra stycket). Enligt regeringen är det därför inte möjligt att tillmötesgå önskemål om fastställande av en gräns mellan tillfällig yrkesutövning och etablering.

Dessutom konstaterar regeringen efter en genomgång i propositionen av EU-domstolens praxis att det inte entydigt går att dra en gräns mellan tillfällig yrkesutövning och etablering. Regeringen menar att det därför finns skäl att noga följa den framtida tillämpningen av yrkeskvalifikationsdirektivets bestämmelser om tillfällig yrkesutövning. Det blir enligt regeringen slutligen EU-domstolen som i sin uttolkning av EU-rätten får ge ledning i fråga om vad som är tillfällig yrkesutövning respektive etablering.

Utskottet ser inte något skäl att göra en annan bedömning än regeringen i denna fråga och avstyrker därmed motion 2015/16:3270 (V).

Reservationer

1. **Genomförande av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet, punkt 1 (SD)**

av Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3273 av Robert Stenkvist och Stefan Jakobsson (båda SD) och avslår proposition 2015/16:44 punkterna 1–9.

Ställningstagande

Den sektorsbaserade lagstiftning som yrkeskvalifikationsdirektivet vilar på i dag ska delvis ersättas med en horisontell lagstiftning som avser samtliga sektorer. Vi har tidigare yrkat avslag på detta direktiv, vilket inte påverkas av att lagstiftningen nu föreslås bli horisontell. En sådan ändring innebär sannolikt både för- och nackdelar.

Vår tidigare motivering var i huvudsak att direktivet är ett tvingande rörlighetsdirektiv där kraven sannolikt kommer att sänkas i förhållande till svenska kravnivåer. Det finns också stora tveksamheter när det gäller de språkkontroller som aviseras och som bara får utföras när annan prövning redan gjorts. Dessutom ska regelbundna språktester utföras när patientsäkerheten är relevant. Hur dessa kontroller ska utföras och vilka krav de ska innehålla är dock höljt i dunkel. Enligt direktivet kommer ett yrkeskort att utfärdas om den aktuella myndigheten inte hinner behandla ett ärende inom utsatt tid. Det är ett märkligt förfarande.

Vi konstaterar, inte utan viss förvåning, att Lagrådet riktar skarp kritik mot förslaget. Lagrådets yttrande innehåller anmärkningar om kolliderande lagstiftning när det gäller den nationella lagstiftningen och direktivet samt kolliderande direktivlagstiftning. Vidare kritiserar otydligheter i förslaget, och tveksamhet uttrycks när det gäller normeringsmakten och på vilken grund föreskriftsrätten vilar. Regeringen har inte heller gjort någon fullständig inventering av befintliga bemyndiganden för varje reglerat yrke, som Lagrådet efterfrågade.

Mot denna bakgrund anser vi att riksdagen bör avslå propositionen.

2. Tillfällig yrkesutövning, punkt 2 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3270 av Daniel Riazat m.fl. (V).

Ställningstagande

I propositionen föreslås lagstiftning som reglerar direktivets bestämmelser om att en yrkesutövare har rätt att tillfälligt utöva ett reglerat yrke i Sverige om hen är lagligen etablerad i ett annat land inom EES eller Schweiz. Flera remissinstanser har efterlyst klargöranden om vad som ska räknas som tillfällig yrkesutövning så att det inte blir fråga om en faktisk etablering. Vårdförbundet och Svensk sjuksköterskeförening har t.ex. föreslagit en tidsgräns på tre månader. Regeringens svar är att det finns kopplingar mellan yrkeskvalifikationsdirektivet och tjänstedirektivet. När det gäller tjänstedirektivet har EU-domstolen uttalat att det inte får sättas upp några fasta tidsgränser. Huruvida tillhandahållandet av en tjänst är temporärt eller tillfälligt ska alltid avgöras från fall till fall. Detta bör enligt regeringen vara vägledande även när det gäller yrkeskvalifikationsdirektivet. Men regeringen erkänner samtidigt att det inte är självklart att en sådan koppling mellan de olika direktiven finns och att EU-domstolen ännu inte har uttalat sig om tillämpningen av yrkeskvalifikationsdirektivet.

Det finns anledning att framöver vara restriktiv och sätta en tydlig gräns för vad som får räknas som tillfällig yrkesutövning inom reglerade yrken. Jag vill att riksdagen tillkännager för regeringen att den ska återkomma med ett förtydligande av lagstiftningen om tillfällig yrkesutövning så att ett utövande utöver en tid på tre månader ska betraktas som en etablering och inte som en tillfällig yrkesutövning.

Särskilda yttranden

Genomförande av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet, punkt 1 (V)

Daniel Riazat (V) anför:

Jag är i grunden positiv till att människor kan röra sig över gränserna och arbeta i andra länder. I Sverige är flera av de reglerade yrkena bristyrken, och det är bra om yrkeskunniga från andra länder kan ta arbete här för att bidra till en positiv utveckling av verksamheterna och samhällsekonomin. När förändringar görs för att underlätta sådan rörlighet måste de dock göras utan att försvaga arbetstagarnas ställning på arbetsmarknaden. När det gäller just frågan om reglerade yrken får rörligheten inte heller undergräva den reglering av yrkena som setts som nödvändig av framför allt skäl som rör säkerhet och trovärdighet.

Direktivet har en rad brister och oklarheter i dessa delar. Regeringens förslag har därför kritiserats av många remissinstanser på olika punkter. Det handlar t.ex. om förslaget till lagstiftning om att en yrkesutövare har rätt att tillfälligt utöva ett reglerat yrke i Sverige om hen är lagligen etablerad i ett annat EU-land. Det innebär att det i Sverige kan förekomma utövare inom reglerade yrken som inte har en svensk yrkeslegitimation. Detta har kritiserats av bl.a. Tjänstemännens centralorganisation (TCO).

Jag kan instämma i den kritik och i den oro som många av remissinstanserna har gett uttryck för. Vänsterpartiets EU-parlamentariker röstade också nej till direktivet när det togs fram. Jag kan dock samtidigt konstatera att Sverige är skyldigt att följa ett beslutat EU-direktiv och stöder därför regeringens förslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:44 Genomförande av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om erkännande av yrkeskvalifikationer.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1974:191) om bevakningsföretag.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659).
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i taxitrafiklagen (2012:211).
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Följdmotionerna

2015/16:3270 av Daniel Riazat m.fl. (V):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den föreslagna lagstiftningen om tillfällig yrkesutövning bör förtydligas med att utövande utöver en tid på tre månader alltid ska betraktas som etablering och inte tillfällig yrkesutövning, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3273 av Robert Stenkvist och Stefan Jakobsson (båda SD):

Riksdagen avslår proposition 2015/16:44 Genomförande av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om erkännande av yrkeskvalifikationer

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Syfte och tillämpningsområde

1 § Genom denna lag genomförs allmänna bestämmelser i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU (yrkeskvalifikationsdirektivet).

Särskilda bestämmelser som genomför delar av yrkeskvalifikationsdirektivet som endast rör vissa reglerade yrken finns i de författningar där utövat av dessa yrken regleras.

2 § Denna lag innehåller bestämmelser om tillfällig yrkesutövning och om erkännande av yrkeskvalifikationer för den som vill utöva ett reglerat yrke i Sverige, som anställd eller som egenföretagare, och som har förvärvat yrkeskvalifikationer eller fått dem erkända i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz.

I 18 och 19 §§ finns även bestämmelser om

1. erkännande av yrkespraktik gjord i en annan stat inom EES eller i Schweiz, och

2. europeiskt yrkeskort för den som vill utöva ett reglerat yrke i någon annan stat inom EES eller i Schweiz.

3 § Denna lag gäller inte för den som vill utöva ett reglerat yrke som

1. innebär anställning i offentlig tjänst, eller

2. är förenat med offentlig maktutövning.

4 § Denna lag gäller inte för ett reglerat yrke om det i en annan lag eller författning finns särskilda bestämmelser om erkännande av yrkeskvalifikationer för det yrket och om de bestämmelserna grundar sig på andra bindande rättsakter antagna inom Europeiska unionen än yrkeskvalifikationsdirektivet.

Denna lag gäller inte heller för advokatyrket. Bestämmelser som i fråga om det yrket genomför yrkeskvalifikationsdirektivet i tillämpliga delar finns i rättegångsbalken.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU.

Uttryck i lagen

5 § I denna lag avses med

1. *yrkesutövare*: den som vill utöva ett reglerat yrke i Sverige, som anställd eller som egenföretagare, och som har förvärvat yrkeskvalifikationer eller fått dem erkända i en annan stat inom EES eller i Schweiz,

2. *reglerat yrke*: yrkesverksamhet där det genom lag, förordning eller andra föreskrifter, direkt eller indirekt, krävs bestämda yrkeskvalifikationer för att få tillträde till eller utöva verksamheten eller någon form av denna eller använda en viss yrkestitel,

3. *yrkeskvalifikationer*: kvalifikationer som intygas i ett bevis på formella kvalifikationer, ett kompetensbevis eller yrkeserfarenhet,

4. *bevis på formella kvalifikationer*: ett examens-, utbildnings- eller annat behörighetsbevis som antingen har utfärdats av en myndighet eller ett organ som har utsetts av en stat inom EES eller Schweiz och som avser en yrkesutbildning som huvudsakligen har ägt rum i någon av dessa stater eller som har utfärdats i en annan stat om innehavaren har tre års yrkeserfarenhet inom det berörda yrket i en stat inom EES eller i Schweiz och beviset har erkänts av den staten,

5. *kompetensbevis*: ett bevis som har utfärdats av en myndighet eller ett organ som har utsetts av en stat inom EES eller Schweiz och som avser

a) en utbildning som inte utgör en del av ett examens- eller utbildningsbevis över en utbildning inom grundskolan, gymnasieskolan eller eftergymnasial utbildning,

b) ett särskilt prov som inte föregås av någon utbildning, eller

c) yrkesutövning i en stat inom EES eller i Schweiz på heltid under tre år i följd eller på deltid under motsvarande tid under de senaste tio åren,

6. *yrkeserfarenhet*: faktiskt och lagligt utövande av det berörda yrket i en stat inom EES eller i Schweiz,

7. *reglerad utbildning*: all utbildning som särskilt utformats för ett visst yrke och som omfattar en eller flera kurser som vid behov kompletteras genom sådan yrkesutbildning, provtjänstgöring eller yrkesutövning som har fastställts i författning eller som övervakas eller har godkänts av en myndighet,

8. *yrkespraktik*: en period med praktik som sker under handledning, förutsatt att den utgör ett villkor för tillträde till ett reglerat yrke, och som äger rum under eller efter en avslutad utbildning som leder till ett examensbevis,

9. *uropeiskt yrkeskort*: ett elektroniskt bevis på antingen att innehavaren uppfyller alla villkor för att tillfälligt utöva yrket i en stat inom EES eller i Schweiz eller att innehavarens yrkeskvalifikationer har erkänts för etablering i en sådan stat,

10. *automatiskt erkännande*: erkännande av yrkeskvalifikationer utan bedömning av kvalifikationernas innehåll eller jämförelse med svenska kvalifikationer,

11. *lagligen etablerad*: som uppfyller alla krav för att utöva ett yrke och som stadigvarande utövar yrket som anställd eller egenföretagare,

12. *gemensam utbildningsram*: en uppsättning minimikrav för kunskaper, färdigheter och kompetenser som behövs för att utöva ett specifikt yrke och som gäller i flera stater inom EES samt, i förekommande fall, i Schweiz, och

13. *gemensamt utbildningsprov*: ett standardiserat lämplighetsprov som finns tillgängligt i flera stater inom EES samt, i förekommande fall, i Schweiz och är reserverat för innehavaren av en särskild yrkeskvalifikation.

Tillfällig yrkesutövning i Sverige

6 § En yrkesutövare har rätt att tillfälligt utöva ett reglerat yrke i Sverige, om yrkesutövaren är lagligen etablerad i en annan stat inom EES eller i Schweiz för att där utöva samma yrke och yrket är reglerat i etableringsstaten.

Om yrket inte är reglerat i den stat där yrkesutövaren är lagligen etablerad, förutsätter rätten att tillfälligt utöva ett reglerat yrke i Sverige att yrkesutövaren har utövat yrket i minst ett år i en eller flera andra stater inom EES eller i Schweiz under de tio år som föregår utövandet av yrket i Sverige.

Yrkeserfarenhet enligt andra stycket får dock inte krävas som förutsättning för tillfällig yrkesutövning i Sverige, om utbildningen för yrket är reglerad i etableringsstaten.

7 § Tillfällig yrkesutövning enligt 6 § förutsätter, i de fall det särskilt föreskrivs, en förhandsunderrättelse från yrkesutövaren och en förhandskontroll av dennes yrkeskvalifikationer.

Bestämmelser om förhandsunderrättelse, förhandskontroll, tillsyn och disciplinåtgärder vid tillfällig yrkesutövning finns i de författningar där utövandet av yrket regleras.

Etablering i Sverige

Innebörden av ett erkännande av yrkeskvalifikationer

8 § Ett erkännande av yrkeskvalifikationer i de fall som avses i 10–16 §§ ger yrkesutövaren rätt till tillträde till ett reglerat yrke i Sverige som yrkesutövaren är behörig att utöva i en annan stat inom EES eller i Schweiz och därmed rätt att utöva det yrket på samma villkor som om yrkesutövaren hade förvärvat sina yrkeskvalifikationer här i landet.

Ett erkännande enligt första stycket sker genom beslut om

1. erkännande av yrkeskvalifikationer, eller
2. utfärdande av ett europeiskt yrkeskort, förutsatt att Europeiska kommissionen har antagit genomförandeakter om yrkeskortet.

Den generella ordningen för erkännande av yrkeskvalifikationer

9 § Bestämmelserna i 10 och 11 §§ om den generella ordningen för erkännande av yrkeskvalifikationer gäller för alla reglerade yrken som inte omfattas av någon annan ordning för erkännande enligt denna lag och för de yrkesutövare som inte uppfyller villkoren för någon annan ordning för erkännande enligt denna lag.

10 § En yrkesutövares yrkeskvalifikationer ska erkännas om yrkesutövaren innehar det kompetensbevis eller bevis på formella kvalifikationer som krävs av en annan stat inom EES eller av Schweiz för tillträde

till eller utövande av yrket inom dess territorium och yrket är reglerat i den staten.

En yrkesutövares yrkeskvalifikationer ska även erkännas om yrkesutövaren

1. har ett eller flera kompetensbevis eller bevis på formella kvalifikationer utfärdad av en annan stat inom EES eller av Schweiz och yrket inte är reglerat i den staten, och

2. på heltid i ett år eller på deltid under motsvarande tid under de senaste tio åren har utövat yrket i en annan stat inom EES eller i Schweiz och yrket inte är reglerat i den staten.

Yrkeserfarenhet enligt andra stycket 2 får inte krävas som förutsättning för ett erkännande om beviset på formella kvalifikationer enligt andra stycket 1 avser en reglerad utbildning.

11 § Ett erkännande enligt 10 § förutsätter en bedömning av yrkesutövarens yrkeskvalifikationer. Bedömningen kan, i de fall det särskilt föreskrivs, medföra att ett erkännande av yrkeskvalifikationerna villkoras, begränsas eller nekas.

Automatiskt erkännande av yrkeserfarenhet vid samordnade krav på yrkeserfarenhet

12 § Om ett yrke är reglerat endast genom att det ställs krav på kunskap och förmåga av allmän, affärsmässig eller yrkesmässig art för tillträde till eller utövande av någon av de verksamheter som anges i bilaga IV till yrkeskvalifikationsdirektivet, ska en yrkesutövares yrkeserfarenhet som innebär utövande av verksamheten i en annan stat inom EES eller i Schweiz i enlighet med det som anges i artikel 17, 18 eller 19 i yrkeskvalifikationsdirektivet erkännas automatiskt.

Automatiskt erkännande av yrkeskvalifikationer vid samordnade krav på utbildning

13 § En yrkesutövares yrkeskvalifikationer som ger rätt att i en annan stat inom EES eller i Schweiz utöva yrkesverksamhet som apotekare, barnmorska, läkare, specialistläkare, sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård, tandläkare eller specialisttandläkare, ska erkännas automatiskt i de fall som anges i föreskrifter som har meddelats i anslutning till patientsäkerhetslagen (2010:659).

14 § En yrkesutövares yrkeskvalifikationer som ger rätt att i en annan stat inom EES eller i Schweiz utöva yrkesverksamhet som veterinär, ska erkännas automatiskt i de fall som anges i föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård.

Automatiskt erkännande vid gemensamma utbildningsprinciper

15 § En yrkesutövares yrkeskvalifikationer ska erkännas automatiskt om yrkesutövaren har ett bevis på yrkeskvalifikationer som har förvärvats på grundval av en gemensam utbildningsram som har fastställts i en

delegerad akt och antagits av Europeiska kommissionen enligt artikel 49a i yrkeskvalifikationsdirektivet.

Första stycket gäller endast om Sverige har infört den gemensamma utbildningsramen.

16 § En yrkesutövares yrkeskvalifikationer ska erkännas automatiskt om yrkeskvalifikationerna har godkänts i en annan stat inom EES eller i Schweiz vid ett gemensamt utbildningsprov vars innehåll har fastställts i en delegerad akt och antagits av Europeiska kommissionen enligt artikel 49b i yrkeskvalifikationsdirektivet.

Första stycket gäller endast om det gemensamma utbildningsprovet anordnas även i Sverige.

Kunskaper i svenska språket

17 § Vid bedömningen av om en yrkesutövares yrkeskvalifikationer ska erkännas får yrkesutövarens kunskaper i svenska språket endast beaktas om kunskaperna utgör en del av yrkeskvalifikationerna.

Kunskaper i svenska språket som inte utgör en del av yrkeskvalifikationerna får, om inte annat föreskrivs i de författningar där utövandet av yrket regleras, endast kontrolleras om det i det enskilda fallet finns allvarliga och konkreta tvivel om att en yrkesutövare har de kunskaper i svenska språket som är nödvändiga för yrket. En sådan kontroll får utföras först efter det att yrkeskvalifikationerna har erkänts.

Yrkespraktik

18 § Om den som har förvärvat yrkeskvalifikationer i Sverige vill utöva ett reglerat yrke här i landet som kräver viss yrkespraktik, ska yrkespraktik gjord i en annan stat inom EES eller i Schweiz erkännas i Sverige om de förutsättningar för yrkespraktik är uppfyllda som anges i de författningar där yrket regleras.

Europeiskt yrkeskort

19 § Den som är lagligen etablerad i Sverige och vill utöva ett reglerat yrke i någon annan stat inom EES eller i Schweiz har rätt att ansöka om ett europeiskt yrkeskort. Rätten att ansöka om ett europeiskt yrkeskort gäller även den som inte är lagligen etablerad i någon stat inom EES eller i Schweiz men som har förvärvat yrkeskvalifikationer i Sverige.

Ett europeiskt yrkeskort ska utfärdas i de fall som anges i föreskrifter som meddelas i anslutning till denna lag.

Första och andra stycket gäller endast om Europeiska kommissionen har antagit genomförandeakter som rör yrket i enlighet med artikel 4a i yrkeskvalifikationsdirektivet.

Övriga bestämmelser

Sekretess

20 § Bestämmelser om sekretess för uppgifter som hänför sig till ärenden om erkännande av yrkeskvalifikationer finns i 28 kap. 16 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Bemyndiganden

21 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för att genomföra yrkeskvalifikationsdirektivet och de genomförandeakter och delegerade akter som antas med stöd av direktivet.

Beslutsförfarande och myndighetsuppgifter

22 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om

1. förfarandet för beslut enligt denna lag, och
2. vilka myndigheter som utför de olika uppgifter som följer av yrkeskvalifikationsdirektivet och de genomförandeakter och delegerade akter som antas med stöd av direktivet.

Denna lag träder i kraft den 18 januari 2016.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1974:191) om bevakningsföretag

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1974:191) om bevakningsföretag²

dels att 3 b och 4 a §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 b §³

En enskild person som tillfälligt bedriver bevakningsverksamhet eller utbildning i Sverige har, *utan hinder av 3 §*, auktorisation för verksamheten om han eller hon

1. har gett in en fullständig förhandsanmälan,

2. uppfyller de villkor för auktorisation av tillfällig verksamhet som gäller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag, samt

3. har underrättats skriftligen om att förutsättningarna enligt 1 och 2 är uppfyllda.

Vad som nu har föreskrivits gäller dock endast den som

1. är behörig att bedriva bevakningsverksamhet eller utbildning i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz, eller

2. under minst två år av de senaste tio åren har bedrivit sådan verksamhet i den andra staten, om inte yrket är reglerat där.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på att en person ska ha underrättats enligt första stycket 3 för att ha auktorisation.

En enskild person som tillfälligt bedriver bevakningsverksamhet eller utbildning i Sverige har, *trots 3 §*, auktorisation för verksamheten om han eller hon

2. uppfyller de villkor för tillfällig yrkesutövning som gäller enligt lagen (2015:000) om erkännande av yrkeskvalifikationer och de föreskrifter som meddelas i anslutning till den lagen, och

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § *regeringsformen* meddela föreskrifter om undantag från kravet på att en person ska ha underrättats enligt första stycket 3 för att ha auktorisation.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU.

² Lagen omtryckt 1989:148.

³ Senaste lydelse 2009:311. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

4 a §⁴

Den som hos ett auktoriserat bevakningsföretag tillfälligt arbetar i Sverige är, *utan hinder av 4 §*, godkänd för arbetet om han eller hon

1. har gett in en fullständig förhandsanmälan,

2. uppfyller de villkor för godkännande vid tillfälligt arbete som gäller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag, samt

3. har underrättats skriftligen om att förutsättningarna enligt 1 och 2 är uppfyllda.

Vad som nu har föreskrivits gäller dock endast den som

1. är behörig att arbeta i sådan verksamhet som omfattas av denna lag i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz, eller

2. under minst två år av de senaste tio åren har arbetat i sådan verksamhet i den andra staten, om inte yrket är reglerat där.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på att en person ska ha underrättats enligt första stycket 3 för att vara godkänd.

Den som hos ett auktoriserat bevakningsföretag tillfälligt arbetar i Sverige är, *trots 4 §*, godkänd för arbetet om han eller hon

2. uppfyller de villkor för tillfällig yrkesutövning som gäller enligt lagen (2015:000) om erkännande av yrkeskvalifikationer och de föreskrifter som meddelas i anslutning till den lagen, och

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om undantag från kravet på att en person ska ha underrättats enligt första stycket 3 för att vara godkänd.

4 b §

Bestämmelser om erkännande av yrkeskvalifikationer som har förvärvats eller erkänts i en annan stat än Sverige inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz finns i lagen (2015:000) om erkännande av yrkeskvalifikationer och i de föreskrifter som meddelas i anslutning till den lagen.

⁴ Senaste lydelse 2009:311. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

Denna lag träder i kraft den 18 januari 2016.

3 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om socialtjänstlagen (2001:453) dels att nuvarande 3 kap. 3 b § ska betecknas 3 kap. 3 c §, dels att 3 kap. 3 a § och den nya 3 kap. 3 c § ska ha följande lydelse, dels att det ska införas en ny paragraf, 3 kap. 3 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap. 3 a §²

Socialnämnden ska se till att det finns rutiner för att förebygga, upptäcka och åtgärda risker och missförhållanden inom socialtjänstens verksamhet rörande barn och ungdom.

Socialnämnden ska använda handläggare som har avlagt svensk socionomexamen eller annan relevant examen på grundnivå i högskolan eller som har utländsk utbildning som erkänts enligt 3 b § andra stycket för utförande av sådana uppgifter inom socialtjänsten rörande barn och ungdom som innefattar

1. bedömning av om utredning ska inledas,
2. utredning och bedömning av behovet av insatser eller andra åtgärder, eller
3. uppföljning av beslutade insatser.

Socialnämnden ansvarar för att den handläggare som självständigt utför arbetsuppgifter som avses i andra stycket har tillräcklig erfarenhet för uppgiften.

3 b §

Bestämmelser om tillfällig yrkesutövning och erkännande av yrkeskvalifikationer som har förvärvats eller erkänts i en annan stat än Sverige inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz finns i lagen (2015:000) om erkännande av yrkeskvalifikationer och i de före-

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU.

² Senaste lydelse 2013:1146.

skrifter som meddelas i anslutning till den lagen.

3 b §

Socialnämnden får använda handläggare med utländsk utbildning för utförande av de uppgifter som anges i 3 a § andra stycket, om utbildningen ensam eller tillsammans med yrkeslivserfarenhet motsvarar svensk socionomexamen eller annan relevant examen på grundnivå i högskolan.

3 c §³

*För utförande av de uppgifter som anges i 3 a § andra stycket, får socialnämnden även använda handläggare som har annan utländsk utbildning än sådan som avses i 3 b §, om utbildningen ensam eller tillsammans med yrkeslivserfarenhet motsvarar svensk socionomexamen eller annan relevant examen på *minst* grundnivå i högskolan.*

Den myndighet som regeringen bestämmer får i enskilda fall bedöma om kraven enligt första stycket är uppfyllda.

Denna lag träder i kraft den 18 januari 2016.

³ Senaste lydelse av tidigare 3 kap. 3 b § 2013:1146.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård

- dels* att 3 kap. 9 § ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 3 kap. 9 § ska utgå,
dels att 1 kap. 4 §, 3 kap. 1, 3, 4, 5 och 6 §§, 7 kap. 3 § och 8 kap. 9 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 3 kap. 1 a, 5 a och 6 a §§ och 7 kap. 16 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §²

Med djurhälsopersonal avses i denna lag personer som utövar verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård och som

- | | |
|--|--|
| <p>1. har legitimation enligt 3 kap. 1 §,</p> <p>2. har godkännande enligt 3 kap. 5 §,</p> <p>3. enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 3 kap. 9 § tillhandahåller tjänster inom yrket under ett tillfälligt besök i Sverige, eller</p> <p>4. har ett sådant särskilt tillstånd som avses i 3 kap. 7 a § att utöva ett yrke inom djurens hälso- och sjukvård.</p> | <p>1. har legitimation enligt 3 kap. 1 § eller enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av den paragrafen,</p> <p>3. enligt lagen (2015:000) om erkännande av yrkeskvalifikationer och de föreskrifter som meddelas i anslutning till den lagen tillfälligt utövar yrket i Sverige, eller</p> |
|--|--|

3 kap.

1 §

Legitimation för yrket ska efter ansökan meddelas den som har avlagt

1. veterinärexamen i Sverige (yrkestitel veterinär),
2. examen i djuromvårdnad från högskoleutbildning på grundnivå enligt föreskrifter meddelade med stöd av andra stycket (yrkestitel djursjukskötare).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om legiti-

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om legiti-

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU.

² Senaste lydelse 2012:465.

mation för den som har avlagt examen i djuromvårdnad och för den som har genomgått utbildning utomlands.

Legitimation får inte meddelas om förhållandena är sådana att legitimationen skulle ha återkallats enligt bestämmelserna i 6 kap. om sökanden varit legitimerad.

mation för den som har avlagt examen i djuromvårdnad och för den som har genomgått utbildning utomlands. *När det gäller frågor som avses i 1 a § meddelar regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskrifter med stöd av bemyndigandet i 21 § lagen (2015:000) om erkännande av yrkeskvalifikationer.*

1 a §

Bestämmelser om tillfällig yrkesutövning och erkännande av yrkeskvalifikationer som har förvärvats eller erkänts i en annan stat än Sverige inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz och som omfattar yrkena veterinär och djursjukskötare finns i lagen (2015:000) om erkännande av yrkeskvalifikationer och i de föreskrifter som meddelas i anslutning till den lagen.

3 §³

Behörig att utöva yrke som veterinär är endast den som *har*

1. legitimation för yrket enligt 1 §,

2. rätt till sådan yrkesutövning enligt föreskrifter meddelade med stöd av 9 §, eller

3. ett sådant särskilt tillstånd som avses i 7 a § första stycket att utöva veterinäryrket.

Behörig att utöva yrke som veterinär är endast den som

1. *har* legitimation för yrket enligt 1 § eller enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av den paragrafen,

2. tillfälligt utövar yrket i Sverige enligt lagen (2015:000) om erkännande av yrkeskvalifikationer och de föreskrifter som meddelas i anslutning till den lagen, eller

3. *har* ett sådant särskilt tillstånd som avses i 7 a § första stycket att utöva veterinäryrket.

³ Senaste lydelse 2012:465.

4 §⁴

En yrkestitel enligt 1 § (skyddad yrkestitel) får användas i verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård endast av den som

1. enligt nämnda paragraf har legitimation för yrket,
2. enligt föreskrifter meddelade med stöd av 9 § har rätt att utöva veterinäryrket, eller
3. har ett sådant särskilt tillstånd som avses i 7 a § första stycket att utöva yrke som veterinär eller djursjukskötare.

Den som saknar behörighet att använda en skyddad yrkestitel får inte heller använda en titel som kan förväxlas med en sådan.

5 §

Godkännande som hovslagare får meddelas efter ansökan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilken utbildning eller praktisk erfarenhet som krävs för sådant godkännande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilken utbildning eller praktisk erfarenhet som krävs för sådant godkännande. När det gäller frågor som avses i 5 a § meddelar regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskrifter med stöd av bemyndigandet i 21 § lagen (2015:000) om erkännande av yrkeskvalifikationer.

Beteckningen godkänd hovslagare får i verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård användas endast av den som fått godkännande enligt första stycket.

5 a §

Bestämmelser om tillfällig yrkesutövning och erkännande av yrkeskvalifikationer som har förvärvats eller erkänts i en annan stat än Sverige inom EES eller i Schweiz och som omfattar godkända hovslagare finns i lagen (2015:000) om erkännande av yrkeskvalifikationer och i de föreskrifter som meddelas i anslutning till den

⁴ Senaste lydelse 2012:465.

lagen.

6 §⁵

Den som har legitimation enligt patientsäkerhetslagen (2010:659) får efter ansökan godkännas för verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka yrken som kan komma i fråga för godkännande enligt första stycket, och
2. vilken utbildning eller praktisk erfarenhet som krävs för sådant godkännande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får även meddela föreskrifter om godkännande för verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård för den som har genomgått utbildning utomlands eller har behörighet att utöva yrket i ett annat land.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får även meddela föreskrifter om godkännande för verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård för den som har genomgått utbildning utomlands eller har behörighet att utöva yrket i ett annat land. *När det gäller frågor som avses i 6 a § meddelar regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskrifter med stöd av bemyndigandet i 21 § lagen (2015:000) om erkännande av yrkeskvalifikationer.*

Beteckningen godkänd för verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård får i verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård användas endast av den som fått godkännande enligt första stycket.

6 a §

Bestämmelser om tillfällig yrkesutövning och erkännande av yrkeskvalifikationer som har förvärvats eller erkänts i en annan stat än Sverige inom EES eller i Schweiz och som omfattar de yrken som avses i 6 § finns i lagen (2015:000) om erkännande av yrkeskvalifikationer och i de föreskrifter som meddelas i anslutning till den lagen.

⁵ Senaste lydelse 2010:678.

7 kap.**3 §**

Ansvarsnämnden är beslutförför med ordföranden och minst fem andra ledamöter.

Ordföranden får ensam fatta beslut

1. som innebär att ett ärende avgörs i sak, om det är uppenbart att ärendet inte kan leda till någon påföljd och om ärendet inte heller rör ansökan om att återfå legitimation eller annan behörighet, *eller*

2. som inte innefattar ett slutligt avgörande i sak, dock inte beslut om föreläggande att genomgå läkarundersökning enligt 6 kap. 7 § första stycket eller om tillfällig indragning eller begränsning enligt 6 kap. 9 § eller om utdömande av vite enligt 11 § andra stycket i detta kapitel.

1. som innebär att ett ärende avgörs i sak, om det är uppenbart att ärendet inte kan leda till någon påföljd och om ärendet inte heller rör ansökan om att återfå legitimation eller annan behörighet,

2. som inte innefattar ett slutligt avgörande i sak, dock inte beslut om föreläggande att genomgå läkarundersökning enligt 6 kap. 7 § första stycket eller om tillfällig indragning eller begränsning enligt 6 kap. 9 § eller om utdömande av vite enligt 11 § andra stycket i detta kapitel, *eller*

3. om underrättelse enligt 16 § i detta kapitel.

Ärenden som har avgjorts av ordföranden ensam ska anmälas vid nästa sammanträde med nämnden.

16 §

Om ansvarsnämnden eller en allmän förvaltningsdomstol beslutar om återkallelse av legitimation eller annan behörighet som avser en veterinär enligt 6 kap. 6 § eller begränsning av förskrivningsrätt enligt 6 kap. 8 §, ska ansvarsnämnden besluta att underrätta de behöriga myndigheterna i övriga stater inom EES och i Schweiz om beslutet eller domen. Myndigheterna ska underrättas senast tre dagar efter den dag då beslutet eller domen har meddelats. Om detta beslut eller denna dom senare upphör att gälla, ska ansvarsnämnden utan dröjsmål underrätta de behöriga myndigheterna i övriga stater inom EES och i Schweiz.

Underrättelser enligt första stycket ska ske via informations-systemet för den inre marknaden (IMI).

8 kap.**9 §**

Beslut i frågor som avses i 6 kap. 5–10 §§ gäller omedelbart om inte annat anges i beslutet.

Beslut i frågor som avses i 6 kap. 5–10 §§ och 7 kap. 16 § gäller omedelbart om inte annat anges i beslutet.

Har en domstol efter överklagande beslutat om inhibition av ett beslut om prövotid, men därefter ändå fastställt beslutet, ska den tid under vilken beslutet varit inhiberat räknas av från prövotiden.

Denna lag träder i kraft den 18 januari 2016.

5 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs¹ att det i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska införas en ny paragraf, 28 kap. 16 a §, och närmast före 28 kap. 16 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

28 kap.

Erkännande av utländska yrkeskvalifikationer

16 a §

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden som hänför sig till ärende enligt lagen (2015:000) om erkännande av yrkeskvalifikationer, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs.

Sekretessen gäller inte beslut i ärendet.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

Denna lag träder i kraft den 18 januari 2016.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU.

6 Förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om patientsäkerhetslagen (2010:659) dels att 8 kap. 5 § ska upphöra att gälla, dels att 1 kap. 4 §, 4 kap. 8 och 9 §§, 9 kap. 4 § och 10 kap. 12 § ska ha följande lydelse, dels att det ska införas en ny paragraf, 9 kap. 18 §, och närmast före 9 kap. 18 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §

Med hälso- och sjukvårdspersonal avses i denna lag

1. den som har legitimation för ett yrke inom hälso- och sjukvården,
2. personal som är verksam vid sjukhus och andra vårdinrättningar och som medverkar i hälso- och sjukvård av patienter,
3. den som i annat fall vid hälso- och sjukvård av patienter biträder en legitimerad yrkesutövare,
4. apotekspersonal som tillverkar eller expedierar läkemedel eller lämnar råd och upplysningar,
5. personal vid Giftinformationscentralen som lämnar råd och upplysningar,
6. personal vid larmcentral och sjukvårdsrådgivning som förmedlar hjälp eller lämnar råd och upplysningar till vårdsökande, och
7. den som i annat fall enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till denna lag tillhandahåller tjänster inom ett yrke inom hälso- och sjukvården under ett tillfälligt besök i Sverige utan att ha svensk legitimation för yrket.

5. personal vid Giftinformationscentralen som lämnar råd och upplysningar, och

6. personal vid larmcentral och sjukvårdsrådgivning som förmedlar hjälp eller lämnar råd och upplysningar till vårdsökande.

Vid tillämpningen av första stycket 1 och 3 jämföras med legitimerad yrkesutövare den som enligt särskilt förordnande har motsvarande behörighet.

Regeringen får meddela föreskrifter om att andra grupper av yrkesutövare inom hälso- och sjukvården ska omfattas av lagen.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU.

4 kap.**8 §**

En legitimerad läkare eller tandläkare som har gått igenom viss vidareutbildning ska efter ansökan få bevis om specialistkompetens.

En läkare eller tandläkare får ange att han eller hon har specialistkompetens inom specialiteten i sitt yrke endast om han eller hon har sådan kompetens.

Om inte annat särskilt föreskrivs, får en läkare eller tandläkare ange att han eller hon har specialistkompetens inom specialiteten i sitt yrke endast om han eller hon har ett bevis om specialistkompetens enligt första stycket.

9 §

En sjuksköterska får använda en titel som motsvaras av en specialistsjuksköterskeexamen endast om han eller hon har avlagt en sådan examen.

Om inte annat särskilt föreskrivs, får en sjuksköterska använda en titel som motsvaras av en specialistsjuksköterskeexamen endast om han eller hon har avlagt en sådan examen.

9 kap.**4 §**

Ordföranden får ensam fatta beslut

1. som inte innefattar slutligt avgörande i sak, dock inte beslut om föreläggande att genomgå läkarundersökning enligt 8 kap. 7 § första stycket eller om tillfällig återkallelse av legitimation eller behörighet enligt 8 kap. 6 §, 7 § andra stycket, 9 § eller 11 §,

2. om återkallelse på egen begäran av legitimation eller behörighet i fall när det inte finns hinder mot återkallelse, *eller*

3. om återkallelse av legitimation enligt 8 kap. 7 § tredje stycket när den legitimerade inte följt föreläggande om läkarundersökning.

2. om återkallelse på egen begäran av legitimation eller behörighet i fall när det inte finns hinder mot återkallelse,

3. om återkallelse av legitimation enligt 8 kap. 7 § tredje stycket när den legitimerade inte följt föreläggande om läkarundersökning, *eller*

4. om underrättelse enligt 18 §.

Ärenden som har avgjorts enligt första stycket ska anmälas vid nästa sammanträde med nämnden.

Informationsskyldighet**18 §**

Om ansvarsnämnden eller en allmän förvaltningsdomstol enligt 8 kap. beslutar om återkallelse av legitimation, prövotid eller om indragning eller begränsning av förskrivningsrätt, ska ansvarsnämnden besluta att underrätta de

behöriga myndigheterna i övriga stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och i Schweiz om beslutet eller domen. Myndigheterna ska underrättas senast tre dagar efter den dag då beslutet eller domen har meddelats. Om detta beslut eller denna dom senare upphör att gälla, ska ansvarsnämnden utan dröjsmål underrätta de behöriga myndigheterna i övriga stater inom EES och i Schweiz.

Underrättelser enligt första stycket ska ske via informationssystemet för den inre marknaden (IMI).

10 kap.

12 §

Beslut i frågor som avses i 8 kap. gäller omedelbart, om inte annat anges i beslutet.

Beslut i frågor som avses i 8 kap. och 9 kap. 18 § gäller omedelbart, om inte annat anges i beslutet.

Denna lag träder i kraft den 18 januari 2016.

7 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om skollagen (2010:800) dels att 27 kap. 7 § ska ha följande lydelse, dels att det ska införas en ny paragraf, 2 kap. 24 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

24 §²

Om ansvarsnämnden eller en allmän förvaltningsdomstol beslutar att återkalla en legitimation, ska ansvarsnämnden besluta att underrätta de behöriga myndigheterna i övriga stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och i Schweiz om beslutet eller domen. Myndigheterna ska underrättas senast tre dagar efter den dag då det beslut eller den dom som underrättelsen avser har meddelats. Om detta beslut eller denna dom senare upphör att gälla, ska ansvarsnämnden utan dröjsmål underrätta de behöriga myndigheterna i övriga stater inom EES och i Schweiz.

Underrättelser enligt första stycket ska ske via informations-systemet för den inre marknaden (IMI).

27 kap.

7 §³

Ordföranden får ensam fatta beslut

1. som inte innefattar slutligt avgörande i sak, dock inte beslut om föreläggande att genomgå läkarundersökning enligt 27 kap. 13 §,
2. om återkallelse på egen begäran av legitimation, *eller*
2. om återkallelse på egen begäran av legitimation,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU.

² Tidigare 24 § upphävd genom 2013:530.

³ Senaste lydelse 2011:189.

3. om återkallelse av legitimation när den legitimerade inte följt föreläggande om läkarundersökning.

3. om återkallelse av legitimation när den legitimerade inte följt föreläggande om läkarundersökning, *eller*

4. om underrättelse enligt 2 kap. 24 §.

Ärenden som har avgjorts enligt första stycket ska anmälas vid nästa sammanträde med nämnden.

Denna lag träder i kraft den 18 januari 2016.

8 Förslag till lag om ändring i taxitrafiklagen (2012:211)

Härigenom föreskrivs¹ att 3 kap. 1 §, 4 kap. 16 § och 5 kap. 4 § taxitrafiklagen (2012:211) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

1 §

En personbil eller en lätt lastbil får föras i taxitrafik endast av den som har en giltig taxiförarlegitimation.

En personbil eller en lätt lastbil får föras i taxitrafik endast av den som

1. har en giltig taxiförarlegitimation, eller

2. tillfälligt utövar taxiföraryrket i Sverige enligt lagen (2015:000) om erkännande av yrkeskvalifikationer och de föreskrifter som meddelas i anslutning till den lagen.

4 kap.

16 §

Den myndighet som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att tillståndshavare bedriver verksamheten i enlighet med denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. *Myndigheten utövar också tillsyn över att en innehavare av taxiförarlegitimation uppfyller de krav som gäller för legitimationen.*

Den myndighet som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att tillståndshavare bedriver verksamheten i enlighet med denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Myndigheten utövar också tillsyn över att innehavare av taxiförarlegitimation och de tillfälliga yrkesutövare som avses i 3 kap. 1 § 2 uppfyller de krav som gäller för att få utöva yrket.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU.

5 kap.**4 §**

Den som i strid mot 3 kap. 1 § uppsåtligen för ett fordon *utan att inneha taxiförarlegitimation* döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till samma straff döms en tillståndshavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet i strid mot 3 kap. 1 § anlitar förare som saknar taxiförarlegitimation.

En förare som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot villkor som har meddelats för taxiförarlegitimationen döms till böter.

Den som i strid mot 3 kap. 1 § uppsåtligen för ett fordon döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till samma straff döms en tillståndshavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet i strid mot 3 kap. 1 § anlitar förare som saknar taxiförarlegitimation *eller rätt att tillfälligt utöva taxiföraryrket.*

Denna lag träder i kraft den 18 januari 2016.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Härigenom föreskrivs¹ att 3 § lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2015:330

Föreslagen lydelse

3 §

I denna lag avses med

1. *vård*: de åtgärder och produkter som omfattas av definitionerna i punkterna 2, 3 och 5–9,

2. *hälso- och sjukvård*: åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador samt sjuktransporter,

3. *tandvård*: åtgärder som avses i 1 § tandvårdslagen (1985:125),

4. *hälso- och sjukvårdspersonal*: läkare, sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård, tandläkare, barnmorska eller farmaceut i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer eller annan person som utövar yrkesverksamhet inom hälso- och sjukvård som är begränsad till ett reglerat yrke enligt definitionen i artikel 3.1 a i direktiv 2005/36/EG, eller en person som anses som hälso- och sjukvårdspersonal enligt den behandlande medlemsstatens lagstiftning,

4. *hälso- och sjukvårdspersonal*: läkare, sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård, tandläkare, barnmorska eller farmaceut i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU, eller annan person som utövar yrkesverksamhet inom hälso- och sjukvård som är begränsad till ett reglerat yrke enligt definitionen i artikel 3.1 a i direktiv 2005/36/EG, eller en person som anses som hälso- och sjukvårdspersonal enligt den behandlande medlemsstatens lagstiftning,

5. *läkemedel*: sådana läkemedel som enligt läkemedelslagen (2015:315) är avsedda att tillföras människor,

6. *andra varor*: sådana varor som avses i 18 och 20 §§ lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m.,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU.

7. hjälpmedel: sådana hjälpmedel som avses i 3 b § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763),

8. förbrukningsartiklar: sådana förbrukningsartiklar som avses i 3 d § hälso- och sjukvårdslagen,

9. övriga vårdprodukter: produkter som inte omfattas av definitionerna i punkterna 5–8 men som tillhandahålls vid hälso- och sjukvård eller tandvård och som en patient får vid vårdtillfället.

Denna lag träder i kraft den 18 januari 2016.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

*Lydelse enligt SFS 2015:982**Utskottets förslag***3 kap.**

3 a §

Socialnämnden ska se till att det finns rutiner för att förebygga, upptäcka och åtgärda risker och missförhållanden inom socialtjänstens verksamhet rörande barn och unga.

Socialnämnden ska använda handläggare som har avlagt svensk socionomexamen eller annan relevant examen på grundnivå i högskolan *eller som har utländsk utbildning som erkänts enligt 3 b § andra stycket* för utförande av sådana uppgifter inom socialtjänsten rörande barn och unga som innefattar

Socialnämnden ska använda handläggare som har avlagt svensk socionomexamen eller annan relevant examen på *minst* grundnivå i högskolan för utförande av sådana uppgifter inom socialtjänsten rörande barn och unga som innefattar

1. bedömning av om utredning ska inledas,
2. utredning och bedömning av behovet av insatser eller åtgärder, eller
3. uppföljning av beslutade insatser.

Socialnämnden ansvarar för att den handläggare som självständigt utför arbetsuppgifter som avses i andra stycket har tillräcklig erfarenhet för uppgiften.